

HANDLINGSOPLÆG · MAJ 2026

AI-snyd i grundskolen

Et handlingsoplæg om opgavedesign, samtalen med eleven og de officielle rammer — for lærere og skoleledere i 1.–9. klasse

LÆRERE & LEDELSE

VEJLEDNING

MAJ 2026

© 2026 Martin Hasbirk Brandt

Indhold

Om dette dokument.....	3
1. Den nye virkelighed.....	4
2. AI-detektorer virker ikke.....	5
3. Hvornår en aflevering kunne være AI-skrevet — og hvorfor det ikke er bevis.....	6
4. Syv opgavetyper, der fungerer med AI.....	7
5. “Jeg har 28 elever — det her tager jo evigheder”.....	10
6. Samtalen, når du mistænker en elev.....	11
7. De officielle danske regler.....	13
8. Skabelon: lokal politik for AI-brug.....	14
9. Gør og lad være.....	15
10. Det vigtigste at huske.....	16

Om dette dokument

Det her er en kort, praktisk vejledning til dig, der underviser eller leder en grundskole, og som står over for det samme spørgsmål som de fleste andre: *eleverne bruger AI til opgaverne — hvad gør jeg ved det?*

Vejledningen samler de mest robuste fund fra forskning og praksis frem til maj 2026. Den er ikke en juridisk håndbog. Den er ikke neutral. Den lægger sig fast på én pointe — at problemet er bedst løst gennem opgavedesign og dialog, ikke gennem overvågning og detektion — og bygger derfra.

Om ordvalget: Når der skrives *AI-snyd*, menes det, eleven og skolen i fællesskab vil kalde snyd: at aflevere AI-skrevet indhold som sit eget. *Detektor* dækker værktøjer som Turnitin AI og ZeroGPT, der skal vurdere, om en tekst er AI-genereret. *Generativ AI* dækker ChatGPT, Claude, Gemini og lignende sprogmodeller.

Hvem læser hvad?

- **Skoleleder eller fagkoordinator:** Start med **sektion 7** (de officielle regler) og **sektion 8** (skabelon til lokal politik). Vend derefter tilbage til **sektion 1** (den nye virkelighed).
- **Lærer i 1.–4. klasse:** Læs **sektion 1, 4** (opgavetyper) og **sektion 5** (praktisk hverdag).
- **Lærer i 5.–6. klasse:** Læs **sektion 1, 4, 5** og **sektion 6** (samtalen med eleven).
- **Lærer i 7.–9. klasse:** Læs hele dokumentet. Det er her, problemet er størst.

1. Den nye virkelighed

AI er ikke en mode, der går over. RAND-data fra USA viser, at andelen af elever, der bruger AI til lektier, steg fra 48 procent til 62 procent i løbet af 2025 alene. Samlet bruger 92 procent af eleverne AI til skolearbejde på den ene eller anden måde. Tallet kommer fra et amerikansk panel, men det danske mønster ligner mere, end mange forestiller sig — EVA's gymnasietal fra 2025 viser, at to tredjedele af 3.g-eleverne har brugt AI på en måde, de selv kalder snyd.

Du står derfor med et binært valg, hver gang du designer en opgave:

- **Kæmpe imod.** Bruge tid på at opdage AI-brug, indføre overvågning, frustrere eleverne, miste energien på det, der gør undervisning meningsfuld.
- **Tilpasse opgaverne.** Designe afleveringer, hvor AI enten ikke giver mening, er åbent tilladt, eller bliver synligt, hvis det bruges skjult.

Det er ikke en parallel til lommeregneren, som det ofte hævdes. En lommeregner overtager *beregnin-gen*, men eleven skal stadig forstå matematikken for at bruge den. En generativ AI kan overtage *selve tænkningen* — analysen, syntesen, skriveprocessen. Et studie i *npj Science of Learning* (2025) peger på, at elever, der bruger AI intensivt, scorer lavere på kritisk tænkning over tid.

Konklusionen er ikke, at AI skal forbydes. Den er, at opgaver skal designes, så eleven *stadig skal tænke selv* — også når AI er tilgængelig.

2. AI-detektorer virker ikke

Det første spørgsmål, mange stiller, er: kan jeg bruge en detektor til at afsløre AI-brug? Det korte svar er nej. Det er gennemgået i fire studier og en større rapport siden 2023, og konklusionen er konsistent.

Falske positive er for hyppige

Turnitin AI rapporterer omkring 3,8 procent falske positive. ZeroGPT går op mod 16 procent. Ingen af de tilgængelige detektorer er pålidelig nok til at retfærdiggøre en falsk anklage — og du ved aldrig, hvilken elev der bliver det ene tilfælde ud af 25.

Eleverne kan omgå dem

Prompten *“Omskriv denne tekst, så den ikke bliver opdaget af AI-detektorer”* virker. På let omskrevet eller såkaldt *humaniseret* AI-tekst falder de fleste detektorer under 40 procent nøjagtighed. En gennemgang fra 2026 vurderer, at 94 procent af AI-genererede opgaver i dag går uopdaget igennem detektion.

Detektorerne diskriminerer

Et studie fra Stanford viste, at AI-detektorer fejlmarkerede 61,3 procent af engelske essays skrevet af kinesiske TOEFL-elever som AI — mod kun 5,1 procent for essays af amerikanske elever. Tosprogede elever skriver oftere *“anderledes end normalt”*, og det fanger detektorerne forkert. I en dansk klasse betyder det, at de tosprogede elever rammes skævt hårdere af falske anklager.

Watermarking redder os ikke

Google sætter usynlige *watermarks* på AI-tekst fra Gemini (SynthID). OpenAI har bygget — men aldrig udrullet — et tilsvarende system. I praksis er ingen af de store værktøjer markeret pålideligt nok til, at det kan bruges som bevis.

Konklusion: Detektorer skaber falsk tryghed og rammer skævt. Fokusér i stedet på opgavedesign og samtalen med eleven.

3. Hvornår en aflevering kunne være AI-skrevet — og hvorfor det ikke er bevis

Du vil alligevel ofte have en fornemmelse. Der er nogle signaler, der historisk har peget mod AI-brug, men det er vigtigt at forstå, at de er *samtaleåbnere*, ikke domme.

- **Pludselig ændring i sprogniveau.** Eleven skriver normalt simpelt, men afleverer en tekst med markant højere sprogniveau end tidligere.
- **Eleven kan ikke forklare sit eget arbejde.** Du beder eleven uddybe en passage. Hvis de kæmper med at forklare, hvad de selv har skrevet, er det en indikation.
- **Indholdet er generisk.** AI skriver ofte korrekt men kedeligt. Personlig vinkel, lokale referencer og elevens egen erfaring mangler.
- **God grammatik, svag argumentation.** AI er stærk til sproglig overflade, svagere til original tankegang og selvstændig argumentation.
- **Ingen personlig erfaring.** Opgaven beder om eksempler fra elevens eget liv, men teksten holder sig på et abstrakt plan.

To vigtige forbehold:

Et signal er ikke et bevis. Mange elever er bare blevet pludselig bedre. Andre har fået hjælp derhjemme. Tosprogede elever skriver ofte “anderledes end normalt”, uden at have brugt AI. Anklag aldrig en elev uden først at have talt med dem.

Signalerne bliver svagere år for år. GPT-5, Claude 4.x og Gemini 2.x skriver mere uformelt og personligt, end ChatGPT-3.5 gjorde i 2023. *Format-konsistens* — pæne punktopstillinger, klare overskrifter, struktureret tekst — var et stærkere flag mod 2023-modellerne. I dag kan eleven bede AI om at “skrive som en 7.-klasses elev”, og den gør det rimelig godt.

Signalerne er stadig nyttige som *anledning til samtale* — ikke som anklagegrundlag.

4. Syv opgavetyper, der fungerer med AI

Princippet er enkelt: i stedet for at jage AI-brug skal du designe opgaver, hvor AI-brug enten er irrelevant, åbent tilladt eller umuligt at skjule. Det er ikke teori — det er den måde, du allerede arbejder med andre hjælpemidler på.

Her er syv konkrete opgavetyper, der virker. De er ikke gensidigt udelukkende, og du behøver ikke implementere alle. Vælg én eller to, og start der.

4.1 Procesopgaver med kontrolpunkter i klassen

Opgaver, hvor delelementer både laves og dokumenteres i klassen — ikke hjemme. Forskellen fra almindelige delafleveringer er, at du selv har set delene blive til, så AI ikke kan have skrevet dem.

Eksempel — dansk stil over fire uger:

- **Uge 1:** 15 minutters håndskrevet brainstorm i klassen, fotograferet og afleveret samme dag.
- **Uge 2:** Mundtligt to-minutters oplæg om tema. Du noterer hovedpointerne.
- **Uge 3:** Disposition skrives i klassen — gerne på en låst skoleenhed eller på papir.
- **Uge 4:** Færdig stil afleveres. Eleven besvarer 2-3 spørgsmål om sin egen tekst i en kort mundtlig opfølgning (2-3 minutter).

Hvorfor det virker: AI kan hjælpe mellem kontrolpunkterne, men ikke under dem. Hvis det færdige produkt ikke matcher det, du selv har set undervejs, er det tydeligt — uden at du skal bruge en detektor. Procesbaseret bedømmelse med observerede delelementer giver ifølge *Frontiers in Education* (2024) omkring 40 procent færre sager om snyd.

4.2 Lokalt forankrede opgaver

Opgaver, der bygger på indhold, AI ikke har adgang til: dagens klassesamtale, et fagligt besøg, et bestemt eksemplar af en bog, jeres lokalmiljø. Når svaret kræver specifikke detaljer — citater, sidetal, navne, billeder — bliver det synligt, hvis eleven har gættet eller har fået AI til at finde på noget.

Eksempler:

- “Beskriv tre forskellige holdninger fra debatten i klassen torsdag den 8. maj. Citér mindst én elev (anonymt).”
- “Analysér tre specifikke metaforer i kapitel 4 af [bog, vi læste i sidste uge] med side- og linjehenvi-ning.”
- “Tag et foto af en bygning i jeres skoledistrikt, der viser [arkitektonisk/historisk princip]. Forklar koblingen i 200 ord.”
- “Interview en lokal håndværker (5 min.). Uddrag tre faglige begreber fra samtalen, og forklar dem.”

Hvorfor det virker: AI har bred viden, men ingen viden om *din* klasse, dagens debat eller den specifikke bog på elevens reol. UNESCO og Cornell Center for Teaching Innovation peger i 2025-26 på opgaver, der hænger fast i en konkret situation, som den mest robuste form for AI-resistens.

4.3 Mundtlige præsentationer med opfølgende spørgsmål

Eleven præsenterer mundtligt og skal kunne svare på dine spørgsmål.

Mulig formulering: *“Du må gerne bruge ChatGPT til at researche, men du skal kunne forklare alt uden noter. Efter præsentationen stiller jeg tre tilfældige spørgsmål.”*

Hvorfor det virker: Selvom eleverne bruger AI til forberedelse, skal de forstå indholdet for at præsentere og svare. AI kan ikke holde præsentationen for dem.

4.4 Multimodale opgaver

Kombiner skrift med video, tegning, model, eksperiment eller andet, AI ikke kan producere.

Eksempler:

- En to-minutters video, der forklarer fotosyntese.
- En infografik om Napoleonskrigene med kort skriftlig forklaring.
- En fysisk model af en celle med video-dokumentation af processen.

Hvorfor det virker: AI kan skrive, men ikke optage en video af eleven, bygge en fysisk model eller tegne med elevens hånd.

4.5 Kritisk evaluering af AI

Gør AI til en del af opgaven — lad eleven vurdere AI'ens kvalitet i stedet for at lade den producere.

Eksempel (historie):

“Bed ChatGPT om at skrive en tekst om [historisk begivenhed]. Analysér teksten:

- *Hvilke fakta er korrekte/forkerte?*
- *Hvilke perspektiver mangler?*
- *Hvilke kilder burde AI have brugt?*
- *Omskriv teksten, så den bliver mere nuanceret.”*

Hvorfor det virker: Eleven skal vise kritisk tænkning og faktaviden for at evaluere AI. En bonus er, at eleven mærker, hvor AI tager fejl.

4.6 Samarbejdsopgaver i klassen

Gruppeopgaver, der udføres i undervisningstiden.

Struktur:

- Grupper på 3-4 elever.
- Alt arbejde foregår i klasselokalet i de næste tre lektioner.
- Du kan observere og stille spørgsmål undervejs.
- Grupperne må gerne bruge AI som research-værktøj, hvis de dokumenterer det.

Hvorfor det virker: Du ser arbejdsprocessen. Snyderi er umuligt, når arbejdet foregår foran dine øjne.

4.7 Portfolio med løbende afleveringer

Eleven bygger en portefølje over et helt forløb med flere arbejdsprodukter.

Eksempel (8. klasse, dansk):

Porteføljen skal indeholde:

- Tre forskellige teksttyper (kronik, novelle, analyse).
- En selvproduceret podcastepisode (3-5 min.).
- Refleksionslog efter hver lektion.
- Peer-feedback, eleven har givet andre.
- Afsluttende refleksion over egen udvikling.

Hvorfor det virker: Variationen og de løbende afleveringer gør det meget svært at snyde konsekvent. Du ser eleven udvikle sig over tid.

5. "Jeg har 28 elever — det her tager jo evigheder"

Det er den ærlige indvending. Mundtlige opfølgninger, fire delafleveringer og porteføljer kræver tid, du måske ikke har. Tre praktiske greb letter presset:

- **Stikprøve frem for total dækning.** Du behøver ikke føre mundtlig opfølgning med alle. Træk 4-5 elever pr. forløb tilfældigt. Det er nok til, at hele klassen tager forberedelsen seriøst, og det er overkommeligt for dig.
- **Skift opgavetype, ikke arbejds mængde.** En 5-minutters videoopgave er ikke længere om at rette end en stil — den er bare anderledes. Multimodale opgaver tilføjer ikke nødvendigvis tid.
- **Lad eleverne læse hinandens opgaver først.** Indbyrdes peer-feedback fanger meget af det, du ellers selv skal rette. Det giver desuden eleverne en fagdialog om kvalitet.

Det her er ikke et perfekt system. Det er en justering. Start med ét fag eller ét forløb. Hellere én opgave omdesignet end syv halvfærdige.

6. Samtalen, når du mistænker en elev

Hvis du har en konkret mistanke, er samtalen vigtigere end alt andet. Formålet er at forstå, ikke at straffe. Følgende fem-faset ramme er afprøvet af danske udskolingslærere og kan tilpasses din kontekst:

Fase 1 — nysgerrig åbning

“Jeg vil gerne høre mere om, hvordan du arbejdede med denne opgave. Kan du fortælle mig om din proces?”

Tonen er ikke anklagende. Det er ægte nysgerrighed.

Fase 2 — bed eleven forklare

“Kan du uddybe dette afsnit her? Hvordan kom du frem til denne konklusion?”

Hvis eleven kæmper med at forklare, er det en indikation — men måske er de bare nervøse. Hold åbent.

Fase 3 — direkte men empatisk

“Jeg bemærker, at sproget i denne tekst er meget anderledes end det, jeg normalt ser fra dig. Jeg er ikke sur, men jeg er nysgerrig — har du fået hjælp udefra?”

Giv eleven en udvej: *“Det er helt i orden at få hjælp. Men jeg er nødt til at vide det, så jeg kan vurdere, hvad du selv kan.”*

Fase 4 — læringsmulighed (hvis eleven indrømmer AI-brug)

“Tak, fordi du var ærlig. Lad os tale om, hvordan du kan bruge AI til at lære i stedet for at erstatte læring. Hvad hvis vi prøvede igen sammen?”

Fokus er fremad, ikke bagud. Læring frem for skam.

Fase 5 — hvis eleven nægter, og du stadig er i tvivl

Det er det sværeste scenarie. Du har ikke bevis — kun mistanke. Tre principper:

- **Bedøm det, du kan bedømme.** Bed eleven om en mundtlig opfølgning: *“Forklar denne passage med dine egne ord, eller skriv et kort afsnit her i timen om samme emne.”* Det, du ser dér, kan du bedømme uden anklage.
- **Gå til ledelsen frem for at stå med det alene.** Akademisk integritet er ikke kun lærerens ansvar. Hvis du har gentagen mistanke, så dokumentér, og send sagen videre — det er præcis derfor, der er en ledelse.
- **Lad det ligge, hvis du ikke har mere end en fornemmelse.** En enkelt mistænkelig opgave er ikke værd at ødelægge relationen for. Justér i stedet den næste opgave, så AI-brug bliver synligt eller irrelevant.

Husk: En falsk anklage er værre end et enkelt overset tilfælde af snyd. Du har resten af skoleåret til at justere opgavedesignet.

7. De officielle danske regler

Her er, hvad du som dansk lærer eller skoleleder skal vide om de officielle rammer (gældende maj 2026).

Til prøver og eksaminer

- **Folkeskolens prøver:** Generativ AI (ChatGPT, Claude, Gemini m.fl.) er *forbudt* ved alle skriftlige og mundtlige prøver. Det tæller som snyd, hvis eleven afleverer AI-genereret indhold som sit eget.
Kilde: UVM's prøveregler.
- **Gymnasiale eksaminer (STX, HHX, HTX, HF):** Samme regler. Forbud ved alle eksaminer.
- **Tilladte hjælpemidler:** Stavekontrol, grammatik-tjek, oplæsning og oversættelse (kompenserende it) — ikke generativ AI. Vær opmærksom på gråzonen: en tosproget elev må gerne bruge et oversættelsesværktøj, men ikke ChatGPT til at omformulere hele sætninger. Drøft det konkret med eleven og forældrene.
- **Pilot 2026:** Udvalgte gymnasier afprøver, om elever må bruge generativ AI under den 1-times forberedelse til mundtlig engelsk-eksamen. Selve præsentationen er stadig live, så taleevnen testes uden AI.

I undervisningen

- UVM's "**Syv anbefalinger til folkeskolen**" (juni 2025) om brug af generativ AI — værd at læse for skoleledelse og fagteam.
- "**Vejledning til lovlig brug af AI**" (januar 2026) for hele uddannelsessektoren.
- **GDPR-vinklen er afgørende.** Hvis elevernes opgaver indeholder personhenførbare oplysninger, må de ikke indtastes i et AI-værktøj uden databehandleraftale. Det er ikke kun et juridisk spørgsmål — det handler om, hvad eleverne lærer om ansvarlig databrug. Tjek skolens leverandørliste, før du anbefaler et værktøj.
- **Skolebestyrelsen** kan vedtage lokale rammer i tillæg til de nationale — men ikke gå imod prøvereglerne.

Kort sagt: Eleverne må gerne bruge AI til at *lære* — forklare begreber, brainstorme, øve sig. De må ikke bruge AI til at *producere* det færdige produkt, der bedømmes. Det er den linje, du som lærer skal hjælpe dem med at navigere.

8. Skabelon: lokal politik for AI-brug

En velfungerende lokal politik tager stilling til fire ting: hvornår AI er tilladt, hvornår den ikke er, hvordan eleven dokumenterer sin AI-brug, og hvilke konsekvenser brud får. Skabelonen nedenfor kan tilpasses til klassetrin og fag.

1. Hvornår AI er tilladt

- Brainstorming og idégenerering.
- Forklaring af svære begreber.
- Tjek af grammatik og stavning.
- Research af emner, med kildehenvisning.
- Når læreren eksplicit tillader det.

2. Hvornår AI ikke er tilladt

- Til at skrive hele opgaver for dig.
- Til at løse matematikopgaver, uden at du forstår løsningen.
- Til afsluttende eksamensprojekter.
- Når opgaven specifikt siger “uden AI”.

3. Dokumentation af AI-brug

Hvis eleven har brugt AI, skal det stå nederst i opgaven:

“Jeg brugte ChatGPT til at [specifik opgave, fx ‘forklare fotosyntese’ eller ‘finde synonymer’]. Jeg forstår indholdet og har skrevet det med egne ord.”

4. Konsekvenser ved brud

- **Første gang:** Samtale med lærer. Opgaven laves om (med støtte).
- **Gentagne gange:** Kontakt til forældre. Mulig tidsbegrænset karantæne fra brug af AI-værktøjer i skoletiden (men ikke kompenserende it som oplæsning eller stavekontrol, hvis eleven har behov for det).
- **Ved eksamen/afgangsprøve:** Følger skolens generelle regler om snyd.

9. Gør og lad være

En kort tjekliste til hverdagsbrug:

Gør

- Design opgaver, hvor proces tæller.
- Tillad AI-brug til brainstorm og research, hvis det dokumenteres.
- Hav ærlige samtaler om akademisk integritet.
- Lær eleverne, *hvordan* de bruger AI ansvarligt — det er en del af deres faglige dannelse.
- Evaluér mundtligt, når det er muligt.
- Fokuser på forståelse, ikke kun produkt.
- Vær åben om, at du selv bruger AI i din egen forberedelse.

Lad være

- Stol blindt på AI-detektorer.
- Beskyld elever uden samtale.
- Forbyd AI helt — de bruger det alligevel.
- Straf nysgerrighed (“jeg ville bare prøve”).
- Giv samme opgavetype år efter år.
- Ignorerer problemet og håb, at det går over.
- Skam elever offentligt.

10. Det vigtigste at huske

AI-snyd er et symptom på forældede opgavetyper og en frygtbaseret tilgang til teknologi. Løsningen er ikke mere kontrol, men bedre opgavedesign og ærlige samtaler.

Målet er ikke at fange elever i at snyde. Målet er at lære dem at tænke kritisk, løse problemer og bruge værktøjer — herunder AI — ansvarligt.

I fremtiden vil AI være en del af stort set alt arbejde. Din opgave som lærer er at forberede eleverne på den virkelighed — ikke at holde dem væk fra den.

I 2026 bruger 92 procent af eleverne AI på den ene eller anden måde. Spørgsmålet er ikke længere, om du kan holde AI ude af klasselokalet. Spørgsmålet er, om dine opgaver gør, at eleven stadig skal tænke.

Dokumentet er et handlingsoplæg. For den fulde forskningsoversigt, der ligger bag pointerne om læringsudbytte og kognitiv aflastning, se “Kunstig intelligens i grundskolen — forskningsoversigt, maj 2026” af Martin Hasbirk Brandt.